

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓ' ΛΟΥΚΑ (24/11/2013)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (13)
«Τον Υιόν του Θεού τον Μονογενή» (Α) - Ο Χριστός τέλειος Θεός

Συνεχίζοντας, αγαπητοί μου αδελφοί, την ενασχόλησή μας με το 2^ο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, διαπιστώνουμε ότι η Εκκλησία μας πιστεύει και διακηρύττει ότι ο Χριστός είναι ο Υιός του Θεού ο Μονογενής¹ Πρόκειται για διακήρυξη τεραστίων διαστάσεων, καθότι ο Χριστός ομολογείται τέλειος Θεός, της αυτής Θεϊκής ουσίας με τον Θεό Πατέρα. Την ίδια στιγμή η Εκκλησία ομολογεί ότι ο Χριστός, αν και τέλειος Θεός, είναι, ταυτοχρόνως και τέλειος άνθρωπος, λαμβάνοντας την ανθρώπινη φύση, *«εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου»*. Με τον τρόπο αυτό η Εκκλησία έβαλε τέλος στις θεολογικές έριδες περί του Ιησού Χριστού, που ταλάνισαν το Σώμα Της τους πρώτους αιώνες της Χριστιανικής ιστορίας και προκάλεσαν ρήγματα στην ενότητα Της

Στην σημερινή μας ομιλία θα περιοριστούμε στην πίστη της Εκκλησίας περί του Χριστού ως Υιού του Θεού, που συνιστά μυστήριο αποκαλυπτόμενο από τον Θεό Πατέρα κατά την Βάπτιση του Κυρίου στον Ιορδάνη: *«Και ευθέως αναβαίνων από του ύδατος, είδε σχιζομένους τους ουραμούς και το Πνεύμα ωσει περιστεράν καταβαίνον επ' αυτόν· και φωνή εγένετο εκ των ουρανών· συ ει ο υιός μου ο αγαπητός, εν σοι ευδόκησα»*² «Ολόκληρη η ιστορία του κόσμου, η ιστορία της σωτηρίας, κατέληξε σ' αυτή τη Θεϊκή αποκάλυψη, σ' αυτό το δώρο της αγάπης και του φωτός και όποιος είναι εκ του φωτός δύναται να το δεχτεί. Ο Χριστός είναι ο Υιός του Θεού. Και πιστεύουμε σ' αυτό γιατί πιστεύουμε στον Πατέρα και πιστεύουμε στον Υιό»³

Είναι πολύ σημαντικό, όμως, να δούμε πώς εξέλαβαν τον Χριστό οι σύγχρονοί του και πώς διαμορφώθηκε η αντίληψη για το πρόσωπό Του στην πορεία του χρόνου. Στην εποχή Του μία μερίδα ανθρώπων, όπως η Σαμαρείτιδα, πίστευαν ότι ήταν προφήτης⁴ Την ίδια άποψη είχαν και κάποιοι εκ των Αποστόλων⁵ και πολλοί Ιουδαίοι. Κάποιοι Τον κατηγόρησαν ως σφετεριστή και διαστροφέα της Μεσσιανικής προσδοκίας, όπως οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι⁶ Υπήρχαν και εκείνοι, μεταξύ των οποίων και ο Ιούδας, που θέλησαν να Τον

¹ Ιωάν. 6,69 και 1,34 και 9, 35-36 και 20,31 και 1,18 και 3,16, Μάρκ. 1,11 και Α' Ιωάν. 4,9

² Μάρκ. 1,10-11

³ π. Αλέξανδρος Σμέμαν, «Πιστεύω», σελ. 72

⁴ Ιωάν. 4,19

⁵ Ματθ. 16,14

⁶ Ιωάν. 9,16

εντάξουν στα εθνικιστικά τους πλαίσια, αναζητώντας στο πρόσωπό Του τον σωτήρα από την Ρωμαϊκή κυριαρχία.

Προϊόντος του χρόνου οι Χριστολογικές αιρέσεις των πρώτων αιώνων αρνούσαν είτε την Θεϊκή, είτε την ανθρώπινη φύση Του⁷ Στα χρόνια του διαφωτισμού, όπου επικρατούσε η λογικοκρατία, η Θεανδρική του Χριστού απορριπτόταν εκ προοιμίου, ενώ στην σύγχρονη εποχή υπάρχουν εκείνοι που τοποθετούν τον Χριστό στα όρια του μύθου⁸, άλλοι που θεωρούν ότι ο Χριστός αυθαιρέτως παρουσίασε τον εαυτό Του ως Θεό⁹, οι οπαδοί του ρομαντισμού τον βλέπουν ως προσωποποίηση της γλυκύτητας και της ανθρωπιάς, οι κοινωνιστές ως κοινωνικό επαναστάτη, ενώ οι Φροϋδιστές θεωρούν ότι η παρουσία του Χριστού στον κόσμο ισούται με την προσπάθεια του ανθρώπου ν' απαλλαγεί από το σύνδρομο του σαδιστή πατέρα της Παλαιάς Διαθήκης.

Ο Ιησούς, γνωρίζοντας τις απόψεις των συγχρόνων Του και προγνωρίζοντας τις θεωρίες που επρόκειτο να αναπτυχθούν γύρω από το πρόσωπό Του, ρωτά τους Μαθητές Του ποια είναι η δική τους άποψη για Εκείνον. Ο Απόστολος Πέτρος δίδει την απάντηση που έμελλε να καταστεί η αυτοσυνειδησία της Εκκλησίας για το 2^ο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος: *«**συ ει Χριστός ο Υιός του Θεού του ζώντος**»*¹⁰

Το Σύμβολο της Πίστεως προσδιορίζει τον Χριστό ως Μονογενή Υιό του Θεού, δίδοντας, όμως, διαφορετική σημασία σ' αυτή τη σχέση από εκείνη που έχουμε όλοι οι άνθρωποι με τον Θεό Πατέρα, ως δημιουργημένα τέκνα Του. Εκείνος είναι ο μόνος κατ' ουσίαν Υιός, όχι κτιστός, όπως εμείς, αλλά *«**προ πάντων των αιώνων**»*, ως Υιός του Πατρός. Αυτή είναι η αυτοσυνειδησία του Κυρίου, αυτή είναι η πίστη της Εκκλησίας.

Ασφαλώς, αδελφοί μου, οι παραπάνω έννοιες συγκροτούν υπερφυές μυστήριο, που δε προσεγγίζεται με την λογική μας ικανότητα. Μπορούμε, όμως, να κατανοήσουμε την σημασία και σπουδαιότητά τους, σε συνδυασμό με την πίστη της Εκκλησίας μας και στην τέλεια ανθρωπότητα του Χριστού, για την οποία θα μιλήσουμε την ερχόμενη Κυριακή. Τότε θα αντιληφθούμε ότι ο Χριστός μόνον ως Θεάνθρωπος είναι η εγγύηση της σωτηρίας μας. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

⁷ Τις Χριστολογικές αιρέσεις εκείνης της εποχής ενσάρκωναν οι Εβωνίτες, οι Μοναρχιανοί και οι Αρειανοί, που αρνούσαν την Θεία φύση του Χριστού. Απέναντί τους ήταν οι Δοκητές και οι Απολλιναριστές που αρνούσαν την ανθρώπινη φύση του Ιησού. Την πρώτη ομάδα των αιρέσεων εκφράζει ο Νεστοριανισμός και τη δεύτερη ο Μονοφυσιτισμός.

⁸ David Strauss

⁹ Ερνέστος Ρενάν

¹⁰ Ματθ. 16,16